

3. Paket prikladnyh program „Poisk-1”. Rukovodstvo polzovatelâ. IP-011-5-16-78-1. Rukovodstvo programista. IP-011-3-6-78-1. Szófia, Interprogramma, 1978.

/LEONTEVA, T. M. – KRASIL'SIK, I. SZ. – ROZEMAN, M. I.: O zadačah vybora paketov prikladnyh programm dlâ realizacii informacionno-poiskovyh sistem. = Naučno-Tehničeskâ Informaciâ, 2. sor. 4. sz. 1981. p. 10–15./

(Válas György)

AZ INSPEC számítógépes dokumentum-beszerzési rendszere

A nagy és jól ismert brit referáló szolgáltatási és adatbázis-előállító intézmény, az INSPEC, új online dokumentumbeszerzési és nyilvántartási rendszert helyezett üzembe. Ezentúl ez szolgálja a fizikai, elektronikai, automatikai és számítástechnikai adatbázis nyersanyagául szolgáló primer dokumentumok beszerzésének jobb kézben tartását, ellenőrzését.

Az adatbázis mintegy 2600 folyóirat, valamint sokezer konferencia-anyag, kutatási jelentés, szakkönyv és disszertáció feldolgozására épül. 1981 januárja előtt ezek beszerzését, adminisztrációját és nyilvántartását hagyományos könyvtári módszerekkel végezték. E munka minden funkcióját egy PDP 11/70 típusú miniszámítógépre alapozott online rendszerbe szervezték át.

Az új rendszer fő funkciói a következők:

- az új anyagok bibliográfiai és egyéb adatainak felvétele,
- a már korábban bevitt dokumentumok adatainak kikeresése ill. módosítása,
- a hiányzó vagy késve érkező kiadványok jelzése,
- statisztikai táblázatok készítése.

A rendszerben feldolgozandó kiadványok (folyóiratok, könyvek, reportok stb.) adatairól egy-egy rekord készül, mégpedig külön-külön a megrendelésre javasolt és a megrendelt, de még be nem érkezett kiadványokról. A folyóiratok rekordjai további alrekordokat is tartalmaznak, a bennük publikált önálló cikkekről, közleményekről. Ezeknek a rekordoknak az összességéből áll a gépi rendszer fő fájlja.

Mielőtt egy-egy dokumentum adatait beviszik a fő fájlba, meg kell győződni arról, hogy nincs-e már rekordja. Ugyanis ez teszi lehetővé egyrészt a régi rekord aktualizálását (pl. egy folyóirat legfrissebb számának bekerülése, névváltozás stb.), másrészt ez nyújt védelmet a duplikálás ellen. Az összehasonlításra használt legegyszerűbb „kulcsok”: időszaki kiadványokra az ISSN, nem-időszaki kiadványokra az ISBN, s ha ezek

hiányoznak, akkor minden kiadványnak van egy meghatározott hatbetűs kódja.

Ha a rekord itt még nem szerepel, akkor az adatok bevitele után a fájl az új rekorddal gyarapodik. Ekkor a rekord automatikusan kap egy belső azonosítószámot; ezzel lehet a továbbiakban – feldolgozás vagy aktualizálás céljából – a legegyszerűbben hozzáférni a kívánt rekordhoz.

A fő fájl adatait képernyőn lehet lekérdezni, és billentyűkkel bevinni. Az online rendszer a kezelőt egyszerű módon vezeti akár a kívánt dokumentum kikereséséhez, akár az új rekord helyes beviteléhez. Az adatrögzítési hibákat a rendszer automatikusan ellenőrzi, és csak hibátlan adatokat fogad el.

A forrásdokumentum rekordjának adatait egyesítik annak egyes részdokumentumaihoz rendelt alrekordok adataival. Tehát egy folyóiratcikk beviteléhez elegendő csak a cikk adatait beírni, ezeket a rendszer automatikusan kiegészíti a folyóiratnak mint kiadványnak az adataival. Visszakereséskor már egységes, teljes rekord áll a feldolgozók rendelkezésére.

A beszerzési rendszer igen jól használható a hiányzó vagy késésben lévő számok kijelzésére. A számítógép a korábbi érkeztetési adatokból kiszámítja, hogy mikorra várható a következő folyóiratszám, s ha ez nem jön meg a várt időre, jelzést ad, és előállítja a kiadónak küldendő sürgős levelet is.

Az online rendszer nyilvántartja a gyarapítási, megrendelési adatokat is, akár vásárolt, akár ajándék, akár csere útján beérkezett dokumentumról van szó. A teljes előfizetési adminisztrációt is immár online módszerrel végzik az INSPEC-nél, mégpedig nagy pontossággal.

/HOWES, B.: INSPEC's new acquisition system = INSPEC Matters, 6. sz. 1981. dec. p. 8./

(Roboz Péter)

Az EURONET-DIANE rendszer adathálózati programja

Az Európai Gazdasági Közösség (EGK) Tanácsa 1971-ben határozta el egy olyan számítógéphálózat létesítését, amelyhez az EGK bármely tagországában üzemeltetett terminálokról hozzá lehet férni. A hálózat célja tudományos, műszaki és társadalmi-gazdasági adatbázisok elérése és azokban az információkeresés lehetősége. A tervezők úgy képelték, hogy a hálózathoz nemcsak EGK tagországból lehet majd csatlakozni, továbbá az EGK-n kívüli országok adatbázisainak elérése is kívánatos.